

afdeling: BO/Advies
datum: 5 oktober 2015
registratienummer: 280765
steller: E. van Schaijk
paraaf chef:
kopie aan:
onderwerp: Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit

---

nota voor commissie Ruimte

1. Inleiding

In Hilversum vormt het ruimtelijk kwaliteitsbeleid regelmatig het onderwerp van discussie. Hierbij is (naast kritiek op individuele ruimtelijke plannen en ontwerpen) de vraag hoe ruimtelijke kwaliteit verbeterd kan worden en hoe het beste in het planvormingsproces te borgen is dat het risico op ad hoc discussies over ruimtelijke ingrepen beperkt kan worden. Het college heeft gevraagd om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om eerder, breder en meer proactief te advies in te winnen op ruimtelijke kwesties.

In het collegeprogramma is opgenomen dat ruimtelijk kwaliteitsbeleid en toetsing van welstand en ruimtelijke kwaliteit worden gemoderniseerd. In de kadernota 2015, sterprogramma wonen is dit verwoord als het instellen van een commissie ruimtelijke kwaliteit. Deze commissie gaat de grote lijnen van het ruimtelijk kwaliteit in Hilversum bewaken en heeft daarmee een vergelijkbare taak als de voormalige stadsbouwmeester.

2. Samenvatting van het voorstel

In deze nota wordt omschreven hoe deze nieuwe Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit (ARK) vorm krijgt en in welke situaties deze commissie betrokken wordt bij de ruimtelijke planvorming in het beleidsontwikkelingsproces.

3. Aanleiding of huidige situatie/projectfase

Het toezicht op de ruimtelijke kwaliteit gebeurt nu strikt genomen alleen bij vergunningplichtige bouwaanvragen, door de Commissie Welstand en Monumenten CWM, op basis van de criteria uit de Welstandsnota (of bijv. een beeldkwaliteitsplan dat als welstandsbeleid is vastgesteld).

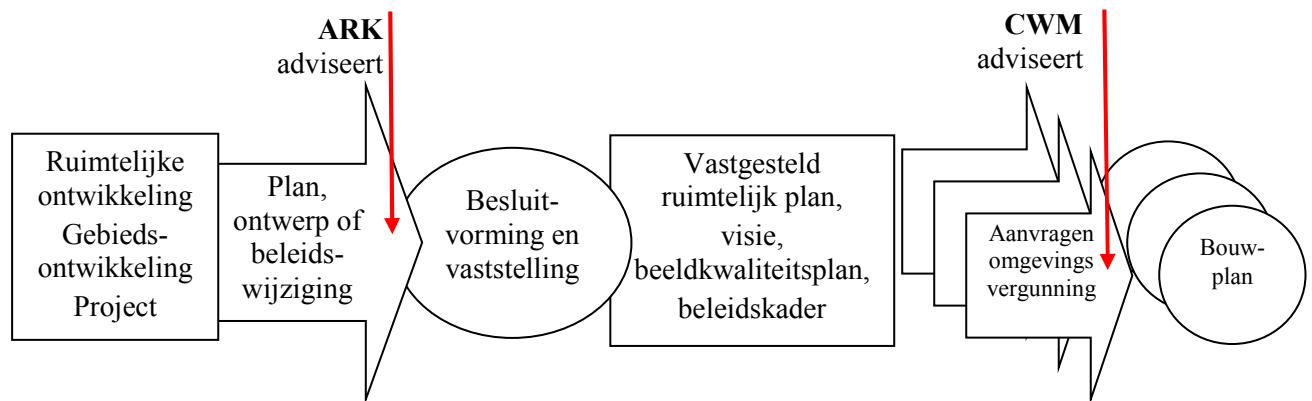
Het college wil een nieuwe commissie instellen die in een vroeg stadium in het planningsproces adviseert op de grote complexe ruimtelijke opgaven en op het kaderstellende ruimtelijk beleid.

4. Doelstelling of gewenste situatie

Binnen het ruimtelijk kwaliteitsbeleid bestaat maar één wettelijke verplichting: een gemeente die welstandsbeleid wil voeren, moet dat verwoorden in een welstandsnota. Dit vormt het juridische kader. Gemeenten krijgen echter steeds meer vrijheid om te bepalen hoe zij het welstandsbeleid en -toezicht willen inrichten.

Zowel bij de huidige CWM, als in de ambtelijke organisatie, bestaat de wens dat er vroeg in het planvormingsproces en op meerdere ruimtelijke kwaliteitsaspecten al een onafhankelijk advies kan worden ingewonnen. Dit sluit aan bij het breed gedragen geluid uit de politiek om meer samenhang te brengen in stedenbouw, architectuur, landschap en cultuurhistorische context.

Deze adviesrol wordt geformaliseerd en als werkwijze vastgelegd in de vorm van een Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit (ARK).

Advisering

De adviserende rol op het gebied van ruimtelijke kwaliteit in de fase van beleidsontwikkeling komt te liggen bij de ARK, die het college zal adviseren op ruimtelijke plannen en ontwerpen op samenhang in stedenbouw, landschap en openbare ruimte. Deze commissie zal het college gevraagd en ongevraagd adviseren bij majeure en of complexe opgaven voor delen van de stad in een vroege fase van het planningsproces. Daarnaast zal deze commissie optreden als klankbord voor de ambtelijke organisatie en met een kritische blik ruimtelijke plannen benaderen.

De ARK adviseert het college. In het besluitvormingstraject voor ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, structuurvisies en beeldkwaliteitsplannen, zal het raadsvoorstel vergezeld gaan van een advies van de ARK.

De ARK wordt uitgenodigd om een keer per jaar aan de hand van een thema een presentatie te geven of een maatschappelijk debat te organiseren. Dit kan, afhankelijk van het thema, zowel voor de Hilversumse bevolking, voor vakgenoten als voor de raad zijn.

CWM blijft de instantie die bij het verlenen van omgevingsvergunningen het college adviseert op redelijke eisen van welstand en voor aanwijzen en aanpassen van monumenten. CWM blijft ook vooroverleg bieden voorafgaand aan een vergunningaanvraag van bouwplannen.

Beleidskader

De ARK is bij advisering niet gebonden aan bestaand ruimtelijk of welstandsbeleid. De ARK zal juist bij het opstellen van nieuw ruimtelijk beleid (zoals visies, beeldkwaliteitsplannen, ruimtelijke plannen en ruimtelijk beleidskader) voorafgaand aan vaststelling om advies gevraagd worden.

De ARK kan ook knelpunten in de ruimtelijke ontwikkeling signaleren of wijzen op de kwaliteiten van een gebied. Het college kan hierop voorstellen om het ruimtelijk beleid op onderdelen te wijzigen. CWM adviseert het college bij omgevingsvergunningen op redelijke eisen van welstand. De welstandsnota vormt hierbij het toetsingskader.

Samenstelling en frequentie

ARK zal bestaan uit drie leden. In de commissie nemen een gerenommeerd architect, een stedenbouwkundige en een bestuurder met ervaring in architectuurhistorie zitting. Afhankelijk van de te behandelen plannen, kan de ARK voor specifieke kennis adviseurs (zoals verkeerskundigen, landschapsarchitecten, historici, kunstenaars) uitnodigen om deel te nemen aan een bespreking.

De ARK kan in veel lagere frequentie bijeenkomen dan de CWM, omdat majeure of complexe opgaven niet meer dan een paar keer per jaar aan de orde zullen zijn. Te denken valt aan ongeveer eens per kwartaal of op verzoek van het college.

CWM is bij advisering op omgevingsvergunningen gebonden aan termijnen. Deze commissie zal dan ook tweewekelijks zitting blijven houden. Omdat de advisering op ruimtelijke plannen vervalt en er meer plannen ambtelijk getoetst worden, kan de samenstelling worden aangepast.

5. Risico's, oplossing en toetsing

De commissie wordt ingesteld voor het vervolg van deze collegeperiode. Na twee jaar, in 2017 vindt een evaluatie plaats van de advisering en werkwijze van deze commissie.

6. Financiën

In de begroting van 2016 is het budget voor ‘vergunningverlening resp. actuele ruimtelijke plannen’ met €20.000,- verhoogd t.b.v. advisering op ruimtelijke kwaliteit. Dit bedrag is gebaseerd op het bestaande budget voor CWM, rekening houdend met een lagere frequentie en kleinere samenstelling van de ARK.

7. Burgerparticipatie

n.v.t.

8. Communicatie

Ruimtelijke plannen die door de gemeenteraad worden vastgesteld, zullen vergezeld worden van een advies van de adviescommissie ruimtelijke kwaliteit.

9. Duurzaamheid

n.v.t.

10. Rechtmatigheidskader

Art 84 van de gemeentewet voorziet in het instellen van een commissie zonder bevoegdheden ofwel een zogenoemde ‘andere’ commissie. Dit is een bevoegdheid van het college, De enige voorwaarde is dat er geen raadsleden zitting mogen nemen in deze commissie.

11. Alternatieven door derden

n.v.t.

12. Voorstel

Het college te adviseren over het instellen van een Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit voor 2016 en 2017